

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonė dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2007/2004, įsteigiantis Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrą (FRONTEX), pasiūlymo

(2010/C 357/01)

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS,

atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 16 straipsnį,

atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 8 straipsnį,

atsižvelgdamas į 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾,

atsižvelgdamas į prašymą pateikti nuomonę pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių asmenų duomenų judėjimo ⁽²⁾ 28 straipsnio 2 dalį,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĖ:

I. ĮVADAS

1. 2010 m. vasario 24 d. Komisija priėmė Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2007/2004, įsteigiantis

Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrą (FRONTEX), pasiūlymą ⁽³⁾ (toliau – *pasiūlymas* arba *siūlomas reglamentas*).

2. EDAPP palankiai vertina tai, kad, prieš priimdama pasiūlymą, Komisija su juo neoficialiai pasikonsultavo. Neoficialias pastabas EDAPP pateikė 2010 m. vasario 8 d., ir dėl jų Komisija padarė nemažai priimtos galutinės pasiūlymo versijos pakeitimų.

3. 2010 m. kovo 2 d. Komisijos priimtas pasiūlymas pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalį buvo nusiųstas EDAPP konsultacijai.

4. Šiomis aplinkybėmis taip pat svarbu paminėti, kad 2010 m. balandžio 26 d. EDAPP, iš Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros (FRONTEX) duomenų apsaugos pareigūno gavęs pranešimą apie išankstinę patikrą, priėmė nuomonę „Vykdant bendras grąžinimo operacijas (BGO) grąžinamų asmenų vardų ir kai kurių kitų svarbių duomenų rinkimas“ (toliau – *Išankstinės patikros nuomonė*) ⁽⁴⁾. Minėtoje nuomonėje, kurios tema – asmens duomenų tvarkymas rengiantis BGO ir jas įgyvendinant pagal Reglamento (EB) Nr. 2007/2004 9 straipsnį, pateiktos išvados panaudotos kaip pagrindas kai kurioms šioje nuomonėje pateiktoms pastaboms ir išvadoms pateikti.

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽²⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

⁽³⁾ COM(2010) 61 galutinis.

⁽⁴⁾ Nuomonę galima rasti adresu: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Supervision/Priorchecks/Opinions/2010/10-04-26_Frontex_EN.pdf

Pasiūlymo siekis ir tikslas

5. Kalbant apie pasiūlymo siekį ir tikslą, siūlomo naujo reglamento aiškinamajame memorandume (toliau – AM) nurodyta: „Šiame pasiūlyme pateikti Tarybos reglamento (EB) Nr. 2007/2004 (...) pakeitimai, kurių reikia siekiant užtikrinti gerai apibrėžtą tinkamą agentūros FRONTEX veikimą ateityje. Pasiūlymu siekiama pataisyti reglamentą atsižvelgiant į atliktų vertinimų rezultatus ir praktinę patirtį, aiškiau išdėstyti Agentūros įgaliojimus ir išspręsti nustatytus trūkumus.“
6. Šiomis aplinkybėmis reikėtų paminėti, jog pasiūlymo 9 konstatuojamojoje dalyje nurodoma, kad Stokholmo programoje raginama aiškiau apibrėžti ir išplėsti FRONTEX vaidmenį Europos Sąjungos išorės sienų valdymo srityje.
7. Be to, 10 konstatuojamojoje dalyje paminėtas poreikis didinti FRONTEX operacijų vykdymo gebėjimus. Kaip nurodyta toje konstatuojamojoje dalyje, „reikėtų patikslinti Agentūros įgaliojimus siekiant visų pirma padidinti Agentūros operacijų vykdymo gebėjimus ir užtikrinti, kad visos priemonės, kurių imamasi, būtų proporcingos siekiamiems tikslams ir vykdant šias priemones būtų visiškai gerbiamos pagrindinės teisės (...)“. Be to, 11 konstatuojamojoje dalyje pabrėžiama, kad „atsižvelgiant į turimus techninius išteklius, reikėtų padidinti esamas galimybes teikti veiksmingą pagalbą valstybėms narėms praktiniams išorės sienų valdymo aspektams įgyvendinti“.
8. Be kita ko, kaip nurodyta pasiūlymo 4 konstatuojamojoje dalyje, „šiame reglamente gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažįstamų, visų pirma, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, būtent žmogaus orumo, kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo uždraudimo, teisės į laisvę ir saugumą, teisių į asmens duomenų apsaugą, teisės į prieglobstį, negrąžinimo principo, nediskriminavimo, vaiko teisių ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą. Valstybės narės šį reglamentą turėtų taikyti nepažeisdamos šių teisių ir principų“.
9. Pasiūlyme atsižvelgiama į 2008 m. vasario 13 d. Komisijos komunikate dėl FRONTEX agentūros vertinimo ir būsimos plėtros ataskaitos⁽¹⁾ pateiktas rekomendacijas bei valdančiosios tarybos rekomendacijas tiek, kiek jose reikalaujama persvarstyti agentūros veiklą reglamentuojančius teisės aktus, išskyrus poveikio vertinime aprašytas išimtis.

II. BENDROSIOS PASTABOS

10. Apskritai EDAPP pažymi, kad pasiūlymu siekiama leisti FRONTEX veiksmingiau vykdyti dabartinius savo uždavi-

nus ir įpareigojimus, taip pat ir numatytuosius siūlomame reglamente. Kaip nurodyta aiškinamajame memorandume, naujieji FRONTEX uždaviniai, jeigu jie bus patvirtinti tokie, kokius siūlo Komisija, be kita ko, apims: 1) išplėstą su rizikos analize susijusio darbo apimtį; 2) aktyvesnę veiklą, susijusią su moksliniais tyrimais; 3) suteiktą galimybę koordinuoti bendras grąžinimo operacijas; 4) naujas užduotis, susijusias su informacinių sistemų kūrimu ir naudojimu; 5) naujas užduotis, susijusias su pagalbos EUROSUR teikimu, ir kt.

11. EDAPP, rengdamas šios nuomonės turinį ir išvadas, atidžiai atsižvelgė į šias pasiūlyme numatytas naujas teises nuostatas, pagal kurias FRONTEX netrukus ims veikti ir, be to, dėl kurių, remiantis siūlomu reglamentu, FRONTEX gali būti priskirtos naujos operatyvios funkcijos.
12. Tokiomis aplinkybėmis ir, kaip jau minėta, atsižvelgiant į galimas naujas agentūros funkcijas bei įpareigojimus, stebina tai, kad siūlomame reglamente beveik nieko nenurodoma dėl FRONTEX atliekamo asmens duomenų tvarkymo, išskyrus pasiūlymo 11 straipsnio paskutinį sakinį. Šis klausimas taip pat bus išsamiau svarstomas atsižvelgiant į EDAPP išvadas 4 punkte nurodytoje išankstinės patikros nuomonėje.
13. Be to, daugiausia dėmesio šioje nuomonėje bus skiriama toms konkrečioms siūlomo reglamento nuostatoms, kurios turi arba ateityje gali turėti poveikį duomenų apsaugai. Šiuo atžvilgiu nuomonėje analizuojamos šios konkrečios nuostatos:
  - keitimosi informacija sistemos (nauja 11 straipsnio formuluoė),
  - duomenų apsauga (naujas 11a straipsnis),
  - saugumo taisyklės dėl įslaptintos informacijos ir neįslaptintos konfidencialios informacijos apsaugos (naujas 11b straipsnis),
  - bendradarbiavimas su Europos Sąjungos agentūromis ir įstaigomis ir su tarptautinėmis organizacijomis (nauja 13 straipsnio formuluoė),
  - operatyvaus bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis ir bendradarbiavimo su kompetentingomis trečiųjų šalių institucijomis palengvinimas (nauja 14 straipsnio formuluoė).

⁽¹⁾ COM(2008) 67 galutinis.

- Konkrečiau teisinio pagrindo, kuriuo remdamasi FRONTEX galėtų tvarkyti asmens duomenis, nebuvimas*
14. Kaip jau minėta, pasiūlyme nenurodyta, ar FRONTEX būtų leidžiama tvarkyti (kai kuriuos) asmens duomenis atsižvelgiant į tai, kad pasiūlyme organizacijai numatyta daugiau uždavinių ir įpareigojimų, o jeigu būtų leidžiama, tai kokiomis aplinkybėmis, sąlygomis ir taikant kokius apribojimus bei garantijas. Iš tikrųjų siūlomame reglamente šis klausimas nepatikslingas ir nenurodytas konkretus teisinis pagrindas, dėl kurio būtų aiškiau, kokiomis aplinkybėmis FRONTEX gali atlikti tokį tvarkymą taikant griežtas duomenų apsaugos garantijas ir laikantis proporcingumo bei būtinumo principų.
15. Šiomis aplinkybėmis svarbu dar kartą pasiremti aiškinaujuoju memorandumu, kuriame nurodoma, kad į šį teisės akto pasiūlymą įtraukti visi pasirinktos politikos priemonės aspektai, „išskyrus ribotų įgaliojimų tvarkyti asmens duomenis, susijusius su kova su organizuotų nusikaltėlių tinklais, organizuojančiais neteisėtą imigraciją, suteikimą FRONTEX“. AM toliau nurodoma: „Komisija mano, kad reikėtų išnagrinėti visas galimybes sustiprinti kovą su neteisėtu migrantų įvežimu ir prekyba žmonėmis.“ Tačiau „prie asmens duomenų klausimo ji verčiau grįžtų vėliau šiais metais teikiant bendrą keitimosi informacija strategiją, taip pat atsižvelgdama į būsimus svarstymus, kaip labiau pagerinti teisingumo ir vidaus reikalų srities agentūrų bendradarbiavimą, kaip reikalaujama pagal Stokholmo programą“.
16. EDAPP abejoja Komisijos pozicija siūlomame reglamente dėl FRONTEX atliekamo asmens duomenų tvarkymo. Minėtoje AM citatoje nepatikslinga, koks gali būti FRONTEX atliekamo asmens duomenų tvarkymo mastas jai vykdamas kitą veiklą (žr. 10 ir 11 punktus). Pavyzdžiui, EDAPP nori pasiremti savo nuomone dėl išankstinės patikros, susijusia su BGO rengimu ir įgyvendinimu, o kaip FRONTEX pranešė EDAPP, vykdamas šią veiklą, kad būtų veiksmingai įgyvendinti FRONTEX reglamento 9 straipsnyje nustatyti uždaviniai, gali prirėkti tvarkyti kai kuriuos asmens duomenis.
17. Išankstinės patikros nuomonėje EDAPP teigė, kad „duomenų neskelbtinumo ir su pažeidžiamais gyventojais susijusios veiklos srityje, jei ir ne būtina, tai bent pageidautina užtikrinti konkretesnę teisinį pagrindą nei Reglamento (EB) Nr. 2007/2004 9 straipsnis, siekiant nustatyti aiškesnes tvarkymo ribas ir užtikrinti tinkamas garantijas duomenų subjektams, kaip to reikalaujama Europos žmogaus teisių konvencijos 8 straipsnyje ir ES pagrindinių teisių chartijoje“.
18. EDAPP mano, jog bendrų grąžinimo operacijų, kurias vykdamas, FRONTEX nuomone, būtina tvarkyti kai kuriuos asmens duomenis, pavyzdys rodo, kad pasiūlyme šį klausimą reikia neatidėliotinai patikslinti. Komisijos nenoras tai patikslinti siūlomame reglamente ar aiškiai nurodyti, iki kada ji tai padarys, užuot atidėliojus klausimą, iki susiklostys naujos teisinės ir politinės aplinkybės (žr. šios nuomonės 15 punktą), kelia didelį rūpestį. EDAPP nuomone, dėl tokio požiūrio gali kilti nepageidautinas teisinis nesaugumas ir didelė grėsmė, kad nebus paisoma duomenų apsaugos taisyklių bei garantijų.
19. Atsižvelgdamas į pasiūlyme numatytus naujus FRONTEX uždavinius ir įpareigojimus, EDAPP mano, kad siūlomame reglamente tiek, kiek to reikia ir kiek tai yra tinkama, turėtų būti aiškiai reglamentuotas veiklos, dėl kurios FRONTEX gali tekti tvarkyti asmens duomenis, aprėpties klausimas. EDAPP mano, kad būtinas konkretus teisinis pagrindas, kuriuo remdamasi FRONTEX, vykdydama dabartinius ar naujus uždavinius, tvarkytų asmens duomenis. Toks tvarkymas turėtų būti leidžiamas tik tuomet, kai tai būtina dėl aiškiai nustatytų ir teisėtų tikslų, visų pirma vykdamas BGO.
20. Be to, nustatant teisinį pagrindą turėtų būti patikslintos būtinos ir tinkamos garantijos, apribojimai ir sąlygos, kurių laikantis asmens duomenys bus šitaip tvarkomi pagal Europos žmogaus teisių konvencijos 8 straipsnį ir ES pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnį.
21. Patikslinimas juo labiau būtinas atsižvelgiant į tai, kad sunku praktiškai atskirti FRONTEX operatyvią ir neoperatyvią veiklą, o konkrečiau – atvejus, kada asmens duomenys bus tvarkomi išimtinai administraciniais ar išimtinai operatyviais tikslais. Dėl šių sąvokų tikslios taikymo srities ir turinio gali kilti painiava. Todėl EDAPP ragina teisės aktų leidėją siūlomame reglamente patikslinti šį klausimą.
22. EDAPP taip pat nori pasinaudoti galimybe ir pabrėžti, kad išankstinės patikros nuomonėje pateiktos išvados taikomos tik konkrečiai veiklai (pvz., BGO), kurią FRONTEX vykdydys pagal FRONTEX reglamento 9 straipsnį⁽¹⁾. Šios išvados

⁽¹⁾ 9 straipsnyje nurodyta: „1. Agentūra, laikydamasi Bendrijos grąžinimo politikos, teikia reikiamą pagalbą valstybėms narėms organizuojant bendras grąžinimo operacijas. Agentūra gali pasinaudoti turimomis Bendrijos finansinėmis priemonėmis, skirtomis grąžinimui. (...)“

grindžiamos išsamia šios konkrečios veiklos teisinių ir praktinių aplinkybių analize, taip pat informacija, kurią, atliekant išankstinę patikrą, FRONTEX pateikė EDAPP. Todėl jos negali būti taikomos vertinant bet kokio asmens duomenų tvarkymo, kuris ateityje gali būti numatytas kitos FRONTEX veiklos kontekste, būtinumą, proporcingumą ir teisėtumą. Jeigu FRONTEX numatytų tvarkyti asmens duomenis kitokiais tikslais, FRONTEX reglamente nesant šiuo atžvilgiu specialios nuostatos, tvarkymo teisėtumas turėtų būti tiriamas atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį ⁽¹⁾.

III. KONKREČIŲ PASIŪLYMO NUOSTATŲ ANALIZĖ

23. Kaip nurodyta 13 punkte, šioje nuomonėje taip pat bus išnagrinėtos tos konkrečios siūlomo reglamento nuostatos, kurios turi arba ateityje gali turėti poveikį duomenų apsaugai (11, 11a, 11b, 13 ir 14 straipsniai).

11 straipsnis. Keitimosi informacija sistemos

24. Pasiūlyme Reglamento (EB) Nr. 2007/2004 11 straipsnis suformuluotas naujai, pakeičiant agentūros vaidmenį ir įpareigojant ją palengvinti keitimąsi informacija, taip pat sukurti ir valdyti informacinę sistemą, per kurią būtų galima keistis įslaptinta informacija. Konkrečiau kalbant, siūloma tokia šio straipsnio formuluotė: „Agentūra gali imtis visų būtinų priemonių, kad palengvintų keitimąsi jos užduotims atlikti svarbia informacija su Komisija ir valstybėmis narėmis. Ji sukuria ir naudoja informacinę sistemą, per kurią su Komisija ir valstybėmis narėmis galima keistis įslaptinta informacija. Per šią keitimosi informacija sistemą asmens duomenimis nesikeičiama.“

25. EDAPP palankiai vertina paskutiniame minėtos nuostatos sakinyje esantį patikslinimą, nes dėl jo tampa aiškesnis informacijos, kuria gali keistis FRONTEX, Komisija ir valstybės narės, turinys ir nepaliekama abejonių dėl to, ar toks keitimasis informacija apimtų asmens duomenis.

⁽¹⁾ Žr. išankstinės patikros nuomonės 3.2 punktą: „Tvarkymo teisėtumas“: „EDAPP mano, kad Reglamento (EB) Nr. 2007/2004 9 straipsnis ir Reglamento (EB) Nr. 45/2001 5 straipsnio a punktas konkrečiomis šio atvejo aplinkybėmis gali būti tik laikinas numatomos tvarkymo veiklos teisinis pagrindas, jeigu bus atidžiai patikrintas konkretesnio teisinio pagrindo poreikis, kol tebėra persvarstomas Reglamentas (EB) Nr. 2007/2004.“ Galutinėse išvadose EDAPP taip pat pasiūlė FRONTEX: 1) prieš padarant Reglamento (EB) Nr. 45/2001 9 straipsnį teisiniu pagrindu, jį išnagrinėti, kad būtų įvykdyti jo reikalavimai. Tokiu atveju EDAPP pareikalavo FRONTEX jam pranešti apie šio straipsnio reikalavimų laikymosi metodiką dar prieš padarant pakeitimą; 2) įgyvendinti būtinas procedūras duomenų subjektų teisėms užtikrinti; 3) įgyvendinti reikalavimą pranešti prieš pradėdant tvarkymo veiklą, išskyrus atvejus, kai valstybės narės pagal reglamento 12 straipsnį pateikia informaciją duomenų subjektams. Be to, EDAPP paprašė FRONTEX jam pranešti apie konkrečias įgyvendinimo priemones, kurių šiuo atžvilgiu imtasi.

26. Tačiau šiomis aplinkybėmis EDAPP nori atkreipti dėmesį į tai, kad siūlomas 11 straipsnis yra praktiškai vienintelė pasiūlymo nuostata, kurioje aiškiai reglamentuojamas FRONTEX atliekamas asmens duomenų tvarkymas jam vykdamas operatyvią veiklą. Jame nurodyta, kad per konkrečią informacinę sistemą asmens duomenimis nesikeičiama. Tai, kad kitose nuostatose, kaip antai nuostatoje, kurioje reglamentuojamas bendradarbiavimas su Europos Sąjungos agentūromis, įstaigomis ir tarptautinėmis organizacijomis (13 straipsnis) ar bendradarbiavimas su trečiojomis šalimis (14 straipsnis), nėra tokio pobūdžio patikslinimo, gali kelti neišskumų ar net rūpesčių duomenų apsaugos požiūriu.

11a straipsnis. Duomenų apsauga

27. Pasiūlyme numatyta įterpti 11a straipsnį, susijusį su Reglamento (EB) Nr. 45/2001 taikymu, suformuluotą taip: „Valdančioji taryba nustato priemones, kuriomis Agentūra taiko Reglamentą (EB) Nr. 45/2001, taip pat priemones dėl Agentūros duomenų apsaugos pareigūno.“

28. EDAPP palankiai vertina šią nuostatą, kuri patvirtina, kad agentūra, kai jai leidžiama tai daryti, asmens duomenis privalo tvarkyti pagal Reglamentą (EB) Nr. 45/2001.

29. Šiomis aplinkybėmis duomenų apsaugos pareigūno paskyrimas yra ypač svarbus dalykas ir turėtų būti nedelsiant nustatytos įgyvendinimo taisyklės, susijusios su duomenų apsaugos pareigūnui priskirtinų įgaliojimų ir užduočių aprėptimi pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 24 straipsnio 8 dalį. Be to, šias taisykles reikėtų papildyti visomis būtinomis priemonėmis, kurių reikia, kad šis reglamentas būtų veiksmingai taikomas FRONTEX.

30. Ši nuostata ypač svarbi atsižvelgiant ir į išankstinės patikros nuomonės išvadas, dėl kurių FRONTEX EDAPP pranešė, kad, norint tinkamai ir veiksmingai įgyvendinti uždavinius pagal FRONTEX reglamento 9 straipsnį, kai kuriuos asmens duomenis reikės tvarkyti. Kadangi taikomas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001, FRONTEX, kaip duomenų valdytoja, turės užtikrinti visų šio reglamento nuostatų laikymąsi.

31. Be to, reikėtų paminėti, kad pasiūlyme nėra jokių specialių nuostatų, susijusių su duomenų subjektų teisių įgyvendinimu (Reglamento (EB) Nr. 45/2001 13–19 straipsniai). Be to, nėra jokios konkrečios nuostatos, susijusios su duomenų valdytojo pareiga pateikti informaciją duomenų subjektui (Reglamento (EB) Nr. 45/2001 11 ir 12 straipsniai). EDAPP rekomenduoja specialiai atsižvelgti į šias taisykles Valdančiajai tarybai nustatant priemones pagal pasiūlymo 11a straipsnį.

11b straipsnis. Saugumo taisyklės dėl įslaptintos informacijos ir neišslaptintos konfidencialios informacijos apsaugos

32. 11b straipsnyje numatyta, kad įslaptintai informacijai FRONTEX turėtų taikyti Komisijos sprendime 2001/844/EB, EAPB, Euratomas nustatytus saugumo principus. Tai, be kita ko, apima, nuostatas dėl keitimosi įslaptinta informacija, jos tvarkymo ir saugojimo. Be to, siūloma nuostata agentūra įpareigojama tvarkyti neišslaptintą konfidencialią informaciją laikantis Komisijos priimtų ir įgyvendinamų principų.
33. EDAPP palankiai vertina šią nuostatą, nes joje patikslinta, kaip FRONTEX turėtų apsaugoti įslaptintą informaciją, ja keistis, ją tvarkyti ir saugoti. Be to, EDAPP palankiai vertina tai, kad neišslaptinta konfidenciali informacija turėtų būti saugiai tvarkoma laikantis Komisijos patvirtintų saugumo principų. Siekdamas papildyti ir patikslinti šį saugumo srities įpareigojimą, EDAPP rekomenduoja prie 11b straipsnio paskutinio sakinio pridėti žodžius „ir atitinkamai parengia savo išsamią saugumo politiką“. Iš tikrųjų, kad Komisijos principai būtų veiksmingi, juos reikia tinkamai perkelti ir įgyvendinti taikant specialią saugumo politiką.

13 straipsnis. Bendradarbiavimas su Europos Sąjungos agentūromis ir įstaigomis ir su tarptautinėmis organizacijomis

34. Pasiūlyme pakeičiama dabartinio FRONTEX reglamento 13 straipsnio formuluotė. Naujas šios nuostatos tekstas suformuluotas taip: „Agentūra gali bendradarbiauti su Europolu, Europos prieglobsčio paramos biuru, Pagrindinių teisių agentūra, kitomis Europos Sąjungos agentūromis ir įstaigomis ir su tarptautinėmis organizacijomis, kompetentingomis šio reglamento taikymo sričiai priklausančiais klausimais, vadovaudamasi su šiomis institucijomis sudarytais darbo susitarimais ir laikydamosi atitinkamų Sutarties nuostatų bei nuostatų dėl šių institucijų kompetencijos.“
35. Ištyręs šią nuostatą, EDAPP supranta, kad šiame straipsnyje minimi darbo susitarimai su agentūromis, įstaigomis ir tarptautinėmis organizacijomis nebus susiję su asmens duomenų tvarkymu. Šis supratimas grindžiamas tuo, kad naujajame nuostatos tekste šis klausimas nepatikslintas ir nenurodytos duomenų, kuriais šios agentūros ir organizacijos galėtų keistis, kategorijos. Joje taip pat nenumatytos tokio galimo keitimosi sąlygos.
36. Nepaisant pirmiau išreikštos pozicijos, EDAPP norėtų atkreipti dėmesį į 2009 m. balandžio 6 d. Tarybos

sprendimo dėl Europos policijos biuro (Europolo) įsteigimo⁽¹⁾ (toliau – Sprendimas dėl Europolo) 22 straipsnį „Santykiai su Sąjungos ar Bendrijos institucijomis, įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis“. Šia nuostata Europolas įgaliojamas užmegzti ir palaikyti bendradarbiavimo santykius su institucijomis, įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis, įsteigtomis Europos Sąjungos sutartimi ir Europos Bendrijų steigimo sutartimis arba remiantis šiomis sutartimis, visų pirma su FRONTEX. Šiomis aplinkybėmis reikėtų pridurti, jog 22 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „Europolas su 1 dalyje nurodytais subjektais sudaro susitarimus arba darbinis susitarimus. Tokie susitarimai arba darbiniai susitarimai gali būti susiję su keitimusi operatyvine, strategine arba techninio pobūdžio informacija, įskaitant asmens duomenis ir įslaptintą informaciją. Bet koks toks susitarimas arba darbinis susitarimas gali būti sudaromas tik patvirtinus valdančiąjį tarybą, kuri, tiek, kiek tai yra susiję su keitimusi asmens duomenimis, prieš tai yra gavusi jungtinės priežiūros institucijos nuomonę“. Be to, remdamasis 22 straipsnio 3 dalimi, prieš išgaliojant 2 dalyje nurodytam susitarimui ar darbiniam susitarimui, Europolas iš 1 dalyje nurodytų subjektų gali tiesiogiai gauti ir naudoti informaciją, įskaitant asmens duomenis, jei tai reikalinga jo užduotims teisėtai vykdyti, taip pat 24 straipsnio 1 dalyje nustatytais sąlygomis jis gali tokiems subjektams tiesiogiai perduoti informaciją, įskaitant asmens duomenis, jei tai reikalinga gavėjo užduotims teisėtai vykdyti.

37. Atsižvelgiant į tai, kad Sprendime dėl Europolo yra nuostata, pagal kurią Europolui galėtų būti leidžiama sudaryti susitarimą arba darbo susitarimą su FRONTEX, kuris gali būti susijęs su keitimusi operatyvine, strategine ar technine informacija, įskaitant asmens duomenis, EDAPP ragina teisės aktų leidėją siūlomame reglamente patikslinti, kad darbo susitarime, kuris galėtų būti sudarytas su Europolu pagal siūlomą FRONTEX reglamento 13 straipsnį, keitimasis asmenine informacija nebūtų numatytas.

14 straipsnis. Operatyvaus bendradarbiavimo su trečiojomis šalimis ir bendradarbiavimo su kompetentingomis trečiųjų šalių institucijomis palengvinimas

38. Pasiūlymo 14 straipsnio 1 dalyje reglamentuojamas operatyvaus bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis ir bendradarbiavimo su kompetentingomis trečiųjų šalių institucijomis palengvinimo klausimas. Konkrečiai jame reikalaujama, kad agentūra: „vadovaudamasi Europos Sąjungos išorės santykių politika, įskaitant žmogaus teises, palengvintų valstybių narių ir trečiųjų šalių operatyvų bendradarbiavimą savo veiklos sričiai priklausančiais klausimais, ir tiek, kiek reikia jos uždaviniams atlikti“. Be to, minėto straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad „Agentūra gali bendradarbiauti su trečiųjų šalių institucijomis, kompetentingomis šio reglamento taikymo sričiai priklausančiais klausimais, vadovaudamasi su šiomis institucijomis sudarytais darbo susitarimais ir laikydamosi atitinkamų Sutarties nuostatų“.

⁽¹⁾ 2009/371/TVR (OL L 121, 2009 5 15, p. 37).

39. Dėl minėtos nuostatos EDAPP pažymi, kad joje neminimas asmens duomenų tvarkymas ir nenurodoma, ar į šioje nuostatoje minimus „darbo susitarimus“ būtų įtraukti asmens duomenys, o jei būtų, tai kokių mastu ir kokiomis aplinkybėmis. Todėl, taip pat atsižvelgdamas į bendrosiose pastabose pateiktus motyvus, EDAPP supranta, kad ši nuostata neapimtų asmens duomenų tvarkymo. Tokia išvada taip pat atitinka informaciją, kurią EDAPP gavo iš FRONTEX, kai buvo teikiamas pranešimas dėl išankstinės patikros BGO kontekste.

IV. IŠVADA

40. EDAPP palankiai vertina tai, kad Komisija su juo pasikonsultavo pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalį.
41. EDAPP atkreipė dėmesį į siūlomo reglamento tikslus bei siekius ir pasiūlymo priėmimo priežastis, dėl kurių reikia persvarstyti FRONTEX veiklą reglamentuojančius teisės aktus. Visų pirma jis pažymi, kad pasiūlymu siekiama leisti FRONTEX veiksmingiau įgyvendinti dabartines, taip pat siūlomame reglamente numatytas užduotis ir įpareigojimus.
42. Atsižvelgiant į pasiūlyme numatytą naują teisinį reglamentavimą, pagal kurį FRONTEX netrukus ims veikti ir dėl kurio FRONTEX, remiantis siūlomu reglamentu, gali būti suteikti nauji operatyvūs įgaliojimai, stebina tai, kad siūlomame reglamente beveik nieko nenurodoma dėl FRONTEX atliekamo asmens duomenų tvarkymo, išskyrus pasiūlymo 11 straipsnio paskutinį sakinį.
43. EDAPP nuomone, siūlomame reglamente tiek, kiek to reikia ir kiek tai yra tinkama, turėtų būti aiškiai reglamentuotas veiklos, dėl kurios FRONTEX gali tekti tvarkyti asmens duomenis, aprėpties klausimas.

44. Reikalingas konkretus teisinis pagrindas, kuriuo būtų reglamentuotas FRONTEX atliekamas asmens duomenų tvarkymas ir kuris aiškiau apibrėžtų, kokiomis aplinkybėmis FRONTEX gali atlikti tokį tvarkymą, taikant griežtas duomenų apsaugos garantijas ir laikantis proporcingumo bei būtinumo principų. Toks tvarkymas turėtų būti leidžiamas tik jei jis yra būtinas dėl aiškiai nustatytų ir teisėtų tikslų (visų pirma BGO).
45. Nustatant teisinį pagrindą turėtų būti patikslintos būtinos ir tinkamos garantijos, apribojimai ir sąlygos, kurių laikantis asmens duomenys bus šitaip tvarkomi pagal Europos žmogaus teisių konvencijos 8 straipsnį ir ES pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnį, įskaitant garantijas dėl duomenų subjektų teisių kaip vieno svarbiausių dalykų.
46. Komisijos nenoras tai patikslinti siūlomame reglamente ar aiškiai nurodyti, iki kada ji tai padarys, užuot atidėliojusį klausimą, iki susiklostys naujos teisinės ir politinės aplinkybės, kelia didelį rūpestį. EDAPP nuomone, dėl tokio požiūrio gali kilti nepageidautinas teisinis nesaugumas ir didelė grėsmė, kad nebus paisoma duomenų apsaugos taisyklių bei garantijų.
47. Kad pasiūlymas būtų dar patobulintas, EDAPP ragina teisės aktų leidėją siūlomame reglamente patikslinti, kad darbo susitarime, kuris galėtų būti sudarytas su Europolu pagal siūlomą FRONTEX reglamento 13 straipsnį, keitimasis asmenine informacija nebūtų numatytas. Be to, jis siūlo patikslinti pasiūlymo 11b straipsnį.

Priimta Briuselyje 2010 m. gegužės 17 d.

Peter HUSTINX

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas